

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 16 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 4 . . . — .

Helyben kézbe adva:
 Egész évre . . . 20 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 5 . . . — .

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 24 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 6 . . . — .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczta u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, aug. 3.

Férgek a könnyben.

Mennyi millió hold földünk van idegen faj kezében, hirtelen nem jut eszembe, de tudom, van annyi, hogy ha ismét visszazállna reánk, nem volna szegény magyar ember, de ismét urak lennénk hazánkban, mint voltunk — valaha.

Hanem egyre huzzák ki a gyékényt lábaink alól; kezdjük elveszteni a talajt, melyen minden, így a faji prepotencia is épül.

Mekkora birtokokat lát az ember? s ha gazdája után tudakozódik, micsoda vad idegen neveket hall? Mind egy-egy vesztett csatátér az ilyen föld, melyet talán sohasem foglalnunk vissza.

Hogyan kerültek e földek idegen kézre? Hát biz' egyrészt magunk könnyelműsége, másrészt mások lelketlen, hideg számítása folytán.

Egy-egy főúri gyermek tapasztalatlanságát és veleszületett gavallérságát hányszor használják fel lelketlen emberek, sőt hányszor tüzelik, biztatják, segítik a rozsbán pénzzel, tanácssal. S mire nagykoru lesz és szabad rendelkezési joggal megkapja birtokát, hányszor nem az övé már az.

Megnézheti, megkönnyezheti s belé ül az uzorás.

Az ilyen tönkrement urat megválasztatja befolyásos rokonsága honatyának, lesz belőle főispán, vagy mit tudom én mi. De ehhez is pénz kell. Kap ehhez

is, mert ha nincs vagyon, de van befolyás és ezt is lehet hasznosítani.

Az így lekötött hatalom mellett, hogy sok a visszaélés, hogy ez sokaknak keserves könnyébe kerül, az mindegy. A birtok mellett erőt is kap az uzorás, pénz és befolyás egyaránt rendelkezésére áll, protekcióját keresik s ha némi alapítványt tesz divatos címre, meg is éljenezzük a dicső hazafit és nem büzlő bankóikhoz mért címről is mihamar gondoskodva lesz.

Igy nő fel lassankint egy új arisztokraczia, melynek semmi történelmi tradíciója a földdel szemben sincsen, mely éppen azért magyarországi arisztokraczia ugyan, de nem magyar arisztokraczia.

A történelmi főnemességről gondoskodik legalább a hitbizományi rendszer, hogy magnak való maradjon belőle s ne egyszerre nyelje el a kozmopolitizmus, de azért elég rohamosan pusztul.

Vajjon gondolnak-e rá azok, kiknek kezén nagy darab részei vannak a haza földjének, hogy mikor e földet idegen faj kezére engedik, ugyanolyan árulást követnek el, mint az az államférfi, ki a haza határából adna idegennek egy darabot?

Gondoljanak erre végzett földesuraink, mikor nemzeti ünnepeinken hazafias mellüket döngetik s gondoljanak arra politikusaink, mikor a birtokok szertelen mobilizációját emlegetik a liberalizmus kvintesszenciájaként.

De hát erre azt lehet mondani, miért nem vigyáznak azok, kik műveltek és

hatalmasok voltak, miért vigyázzon reájuk az állam.

Hanem más nyomoruság is van. Más könnyek, más férgek.

A kisemberekkel szemben nincs refakcia, nincs vámkedvezmény, nincs adóhalasztás.

Arattál? Add el buzád. Nincs ára? Mindegy. Ütik a dobot, fuss vagy fizess.

A liberálizmus még nem ment el a megélhetéshez szükséges eszközök mobilizációjáig, illetve elmarkolásáig, de a házi butorok közprédára valók ilyenkor. Igaz, hogy ezek nélkül sem tudom megérteni az életet, de hát a liberálizmus utálja az ősiséget s ennek legjobb ellenszere az exekuczió.

Mondjuk husz forint az adóhátralék. Lefoglalják érte az egész butorzatot az utolsó szegig, mely a nevetséges becsáron alól is eladatik.

Jön aztán a licitáció Pizskos, ronda alakok lepik el az ajtót, töltik meg a szobákat, kik egymás között megegyezve a prédán, várják a zsákmányt. Ha van valakinek gyomra bemenni közéjük és tünni viselkedésüket, azt csakhamar agyon licitálják, ha pedig tul adtak rajta, akkor következik a becsáron alóli vásár.

Licitáció után. Koldus a ház népe, gyalázatos haszonra tett szert egy csomó hiéna s az állam elvesztett egy adófizető családot, mely ezt a tatárjárást többé ki nem heveri.

Sirj szegény paraszt. Im vigan vannak könnyeidben a pondrók. Ha te pusztulsz, majd gazdagulnak helyetted mások.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A humorista temetése.

— Amerikai történet. —

Vilinszky után fordította: Moyzes Emil.

(Vége.)

— Kedves barátaim, — kezdé az ünnepi beszédet Jimmy és nagyot fujt, hogy a frakk kidüllesztett mellével megteljen. Kedves barátaim, midőn most az igazán elhunyt barátunk bucsuzásánál érzelmeinknek kifejezést akarok adni, tudom, hogy ékes szavakat nem vártok tőlem. Csak néhány szót mondok el, a mint azt az alkalom komolysága megkívánja. Mert Óh, a humorista életében hivatásánál fogva vannak ilyen pillanatok, és ezek között ne gondoltátok, hogy az a legkeservebb, a melyben nyilvánosságra jut, hogy valamely legujabb vicczünket már valaki azelőtt megcsinálta. Nem fogom terjedelmesen ecsetelni, hogy mi volt szívünknek az elhunyt barátunk, a ki ime igazán kiadta az utolsó lehelletét. Ő a kitűnőbbek közé tartozott és az a körülmény, a mit remélünk, illetve gondolunk, hogy mindörökké elnémult, életében kifogástalanul az egyetlen rossz tréfája. Földünk déli részén született Lujsiána tartomány napsugárzóan dus Talluch városában és erre a pályára lépett. Egy alkalommal egy öreg néger asszony felkérésére levelet irt, a melyben a fekete nő sógorának tudtára akarta adni, hogy bátyját meglincselték.

A levél rövid volt, de tartalmas: »Kedves sógorom! Fájdalom, szomorú hírt kell veled közölnöm. Dánielnek tegnap több uriember segített az almáira. És midőn ezeknek az uraknak meg akarta mondani, hogy már le szeretne menni, hirtelen megállott a lélekzete, a torka összeszorult és meghalt.«

Ez a viccz a fekete embereknek annyira megtetszett, hogy ezentul gyászjelentéseiket csak vele iratták. És ez azt a gondolatot ébresztette agyában, hogy humorát mesterien kihasználja. Így lett ő humorista. Anyagul maga a fekete nép szolgált, mert azt minden oldalról ismerte. A benszült yankéek, a mint a fekete polgártársainkat csufoljuk, humorának arany bányájává lettek. Még most is él Georg, Washington Blackbery tipikus alakja, a ki bögyverohant végig az egész utcán és a békéltető bíró kérésére, hogy miért sir, azt felelte:

— Az öszvérem fejbe rugott, szaladok az állatorvosért.

— Te bolond, miért rohansz az állatorvoshoz, menj a rendes doktorhoz, — mondá a bíró.

— Már hogy mennék a doktorhoz, mikor az öszvérem a rugásnál a lábát törte el.

— Bizony, ezt ő irta, sugta Callahan.

Krausz néni erre ismét nevető görcsöt kapott, a nagy ácsi pedig a kritikus helyzetben ajkait harapta. Jimmy ekkor lesújtó pillantást vetett Krausz amára s társaival egyetemben megbotránkozásának adott kifejezést, hogy ily megható aktusnál nevetni mer.

Jimmy a szünetet arra használta fel, hogy a frakkot nagy lélekzetvétellel újra telipumpolja, aztán pedig folytatta:

— Azonban az előttünk fekvő barátunk csak az ugynevezett fekete vicczeket gyártotta, melyekben csodálatra méltóan nagyon termékeny volt.

Egyszerre három rajzoló is foglalkoztatott és a kész rajzok alá ragasztgatta vicczzeit s így hordta a szerkesztőségbe. A mikor pedig a szerkesztőnek a megboldogult kollegának valamelyik tréfája nem tetszett, egyszerűen a zsebébe nyult és egy másikat húzott ki onnan, mely már gumival is be volt kenve, hogy rögtön a másikra ragaszthassa. Nem csoda, hogy barátunk ezzel a találmányával oly nagy sikereket aratott. És mi ebben követjük őt, noha ez nála könnyebben ment, mert rajzai mindig csak egymással társalgó férfit és nőt jelképeztek és ezekre akármelyik vicczze ráillett.

És higgyétek, barátaim, amenynyire kiváló humorista volt, annyira szerény volt a nyilvános életben. Két évig lakott ebben az igénytelen kalitkában, melyben kedvenc kutyája még a farkát sem csóválhatta meg. És minden ismerőse, ha 80 fontnál többet nyomott, először soványító kurát kellett használnia, hogy meglátogathassa. És ezt a nyomorult viskót ő »paradicsomnak« nevezte. Négy kicsiny szobácska volt benne, melyet a megboldogult-maga festett ki, mivel a tulajdonos nem akarta kifestetni. A legkisebb szobát valami lyrikus

Fent az uzsora, lent a licitációk ázsiai módja pusztítja fajunkat, mely felülről a hivatalokat tömi tul, alant pedig a proletáriusok számát szaporítja.

Hire, szele járja, hogy ezután a házi butorokat sem lehet majd elkótyavetyélni. Hát ez is valami. De teljes segítség csak akkor lesz, ha nálunk is behozzák a tűzhelyvédő törvényt, mely minden magyar családnak nemcsak a megélhetéshez szükséges szerszámokat, de a megélhetést is biztosítja.

Magyar fajból annyi van, amennyi e haza határai között él, minden egyéb fajta van bőven szana szét a világon.

Átkos gondolat volna akármiféle politikai divatos eszmének adni át továbbra is törvénykönyvünket.

Elég egy törvény, az, hogy a magyar faj érdeke mindig pápaszem legyen azok orrán, kik törvényhozással foglalkoznak.

P—y.

Néppárti gyűlés.

Az országgyűlési néppárt a szent-endrei kerületben levő *Zsámbékon* 1900. évi augusztus 26-án, vasárnap délután 3 órakor a templomtéren népgyűlést rendez a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Tartja *Rakovszky* István es. és kir. kamarás, orsz. képviselő. Az egyházpolitikáról. Tartja *Grósz* Ferencz. A ker. szervezetekéről. Tartja dr. *Giesswein* Sándor, kanonok. A választók jogairól és kötelességeiről. Tartja *Auer* István. Elnöki zárszó.

Ifju még és bohó.

Dr. *Györffy* Zoltánról szól az ének, *Dietrich* Szilárd székes-fejérvári ügyvéd nagymenyü ügyvédjelöltjéről. Nem elég neki, hogy az ügyvédi vizsgára készüljön, a hol tudvalevőleg el is lehet bukni, hanem fiatalos megmondatlansággal nekimegy és szembeszáll még egy bukással: meg akar bukni nemcsak mint ügyvédjelölt, hanem mint képviselőjelölt is. Kedves dr. ur! A bukások szeretik egymást testvériesen követni. Ha nem volnánk szünidőben, azt aján-

költő bérelte, melyet barátunk zöldre mázolt, hogy a költő úgy érezze magát benne, mint a szabad természetben. Oh kedves barátaim, mily szerényen, mily gyönyörrel élvezte ezen paradicsomának számos hiányát.

Nem akarok tulozni, amint azt, fájdalom, a humoristák szokták, azonban esténként, mikor nyugalomra akart térni, »svungot« véve magának az első szobában, egyenes lábbal ugrott bele a negyedik szobában levő ágyába. A nagybácsi, nagynéni és Krausz mama a beszéd hatása alatt alig voltak képesek visszatartani nevetésüket, de restelték magukat a humoristák előtt, a kik túlszomorú arcot vágtak és mint szobrok ünnepélyesen állottak körül a szónokot.

— Télen — folytatta tovább Jimmy szomorú, meghatott hangon — (miközben újból nagyot fűjt) úgy összehuzta magát kicsiny ágyában, mint egy birka. Csak nyáron engedte meg magának azt a kényelmet, hogy kinyújtózkodott, a mi csak úgy volt lehetséges, hogy lábát kidugta a kis ablakon, a mikor a szomszéd patikus gyerekei gummipuskával szoktak lövöldözni széles talpaiba. Egyszer meg valami darázs-félék annyira összecsipték lábait, hogy három napig járni sem tudott, más alkalommal pedig majd a mennykő ütött bele a nagy ujába. — Azonban mindez nem zavarta meg derék kollegánkat. Még az a madár itató kis edény sem hozta ki egyensúlyából, melyet ő nagy büszkén fürdőkádjának nevezett. Egyszerűen apródonként fürdött. Hétfőn bal lábát, kedden a jobbat...

landók, próbálja meg hamarosan letenni az ügyvédi vizsgát s ha az sikerül, akkor Isten neki, próbáljon meg fellépni a szabadelvű párt tapolczai jelöltjéül is. Utóvégre egy sikeres vizsga után könnyebben elviselhető a bukás. Most azonban határozottan óvjuk a könnyelmű felépéstől. Nem szükséges, hogy az ügyvédjelöltből képviselő legyen, de szubjektive kívánatos, hogy ügyvéd legyen. Egyébként csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a dr. ur:

1. Nagykoru-e már?
2. Vetettek-e már ki adót ifju fejére?
3. Ha vetettek: kifizette-e?

Igy látatlanban mindhárom kérdésre hajlandók vagyunk *nem*-mel felelni. S ha 4. kérdésül felvetik:

4. Lesz-e belőle képviselő?
- Arra is azt jósoljuk: *nem*.

A boszniai polgári adlátus távozása.

Bécsből jelentik, hogy báró *Kulschera* Bosznia adlátusa magánkörülményei következtében ősszel nyugalomba vonul.

Sándor király és az oroszok.

Sándor király eljegyzésének a történetéről olyan részleteket hallani, amelyek arra mutatnak, hogy ez a házasság nem csupán szerelmi ügy, hanem politikai érdekű is. A király már június elején feltűnő kihallgatáson fogadta Manuzurov orosz ügyvivőt; július 17. és 18-án tehát kovással az ismeretes »proklamáció« előtt Manuzurovnak hosszas értekezletei voltak a királlyal, amelyekről az hallatszott, hogy a házasság kérdését tárgyalták. A király megkérte Manuzurovot, hogy a házasságát kedvező világításban tüntesse föl az orosz kormány előtt. Manuzurov erre azt felelte, hogy a dolgot nem irhatja meg Pétervárra, ha előzetesen biztosítókat nem kap arra nézve, hogy Milán királyt eltávolítják Szerbiából, hogy az amnesztia kérdését Oroszország kívánságai szerint intézik el. Ez értekezlet után futár ment Pétervárra s így lőn az, hogy Miklós csár késznek nyilatkozott arra, hogy az esketésnél mint tanu képviselteti magát.

— Pszt! — sziszegett Callahan s mindnyájan görbe szemmel tekintettek a kaczagó Krausz néniére.

— Hallottatok ilyet valaha? Nevet a temetésen! — sugta Smith, a rajzoló fülébe. — Micsoda egy ostoba némben ez!

Azonban Jimmy remegő hangon csak tovább folytatta:

— Elég hozzá, szombaton az egész legény meg volt fürödve. Ilyen csekélységekkel istenítette az ő paradicsomát.

Ekkor hirtelen betoppant a temetkezési vállalkozó.

— Látom barátaim, mondja Jimmy, hogy már vége vagy. Adjuk át kedves barátunkat ennek az urnak és mondjunk neki utolsó istenhozzádot, mert a rokonsága magában akarja kikísérni utolsó útjára. Isten veled, kedves barátunk, a te műveid mi bennünk örökké fognak élni!

Érzelve legyőzte és könnyel telt szemekkel engedte át helyét az idegennek. Callahan ekkor megszorította Jimmy kezét és mondá:

— Ez fenséges gyászünnepély volt.

Valami kedves fájdalom rajzolódt le a kollegák arcán s csak a halott rózsás arca mosolygott. Midőn pedig a koporsót már az udvarra vitték, Smith mélyen sóhajtvá arra gondolt, hogy kollegája mégis csak meghalt és a »Hajnali Kürt« szerkesztőségébe sietett, hogy a nekrológot megírja.

A belgrádi parancsnokká kinevezett Magdalenics tábornok Oroszországban nyerte katonai kiképzését és határozott oroszbarát hírében áll.

Az olasz király halála.

A mai tudósítások közt legnagyobb horderevvel az bír, hogy Ferrari bíbornok a pápa sajátkezűleg irt részvétlevelét hozta meg a királynénak. Ha ez igaz, ennek kiszámíthatlan következményei lehetnek. Erre az iratra most válaszolni kell s most már az új olasz király kezében van a jövő kulcsa. Az ő választától függ, folytatja-e a kibékülés nemes munkáját, melyet *XIII. Leo* oly fenkölt módon kezdeményezett s megadja-e Olaszországnak ezáltal a rég nélkülözött belső egységet?

Ma érkezett távirataink a következők:

A pápa részvéte.

Róma, aug. 2. (Saját tud. táv.) a Tribuna szerint a pápa eleinte részvételtáviratot akart küldeni Margit királynénak, de azután elhatározta, hogy a milánói érseket küldi a királynéhoz, hogy részvétét tolmácsolja.

A temetés részletei.

Róma, augusztus 3. (Saját tud. táv.) Azt mondják, hogy a legszorgosabb keresés mellett sem találták meg Umberto király végrendeletét. Brambilla gróft Rómába küldték, hogy a végrendeletet megkeresse. Ez késlelteti a temetésre vonatkozó diszpozíciókat. A kormány állítólag azt fogja indítványozni, hogy a temetés Rómában legyen. Torintóban már 20.000 ember járult már hozzá a gyászkapolnába küldendő koszorura indított tíz-tíz centimesos gyűjtéshez. A belügyminiszter ma intézkedett, hogy a Phanteonban helyet készítsenek Umberto király holtteste számára, a hol addig marad a holttest, a mig véglegesen nem helyezik el valamely mauzoleumban. Hír szerint Ferrari bíbornok a pápától sajátkezű levelet hozott Margit királynénak. A király holttestét nem balzsamozzák be, hanem a királyi pár és a hercegek jelenlétében kettős koporsóba teszik, a melyek közül az egyik ércből, a másik diófából készült. A krisztianiai olasz konzult táviratilag utasították, hogy az északi tengeren járó csethalászok útján juttassák el a gyászhirot az abruzzói herceghez.

Gyászmise Umbertoórt.

München, augusztus 3. (Saját tud. táv.) Az itt tartózkodó bolgár fejedelem rendeletéből naponként gyász-isteniszteletet tartanak Umberto király emlékére.

32,000 távirat.

Róma, augusztus 3. (Saját tud. táv.) A milánói táviróhivatal tegnap 32,000 táviratot kézbesített. A királyi családnak szóló táviratokat óráról-órára 500 darabonként küldik el.

Szembesítés Brescivel.

Róma, aug. 3. (Saj. tud. táv.) Quazza Emmát, Bresci szeretőjét és Lannert, az elfogott anarkistát, továbbá Quintavallit Monzába vitték, hol kihallgatják őket és szembesítik Brescivel.

UJDONSAGOK.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

* **Udvari gyász.** Kettős udvari gyászt rendelt a király. Az egyiket a tragikus végzetű olasz királyért, a másikat Alfréd szász-koburg góthai hercegért. A hivatalos lap mai száma az udvari gyász elrendeléséről a következőket közli:

I.

Legfelső rendeletre néhai *I. Umberto*, Olaszország királya Ő Felségéért vasárnaptól, folyó évi augusztus hó 5-dikétől kezdve négy héten át udvari gyász fog a következő változtatással viseltetni: az első két héten át, augusztus hó 5-től 18-dikáig bezárólag a mély gyász, a következő két héten át pedig, aug. hó 19-étől szeptember 1-jéig bezárólag a kisebb gyász.

II.

Legfelső rendeletre néhai *Alfréd* Ernő Albert szász-koburg-góthai herceg Nagy-Británia és Írország királyi hercege Ő Felségéért, vasárnaptól, folyó évi augusztus hó 5-dikétől kezdve, hat napon át udvari gyász fog viseltetni, egy időben a néhai *Umberto* Olaszország királya Ő Felségéért viselendő udvari gyászszal.

* **Schlauch** bibornok a postahivatalban. Magas vendége volt tegnap a posta- és táviráda-épületnek: *Schlauch* Lőrincz dr. bibornok-püspök szerencsétlenné látogatásával. *Schöplín* Ágost posta- és táviráda-igazgatót látogatta meg d. u. 4 óra tájban *Szemethy* Géza dr. titkár kíséretében s ugyanakkor alkalmat vett magának a postaépület megtekintésére. A bibornokot *Schöplín* Ágost posta- és táviráda-igazgató, *Rutler* Emil tanácsos és *Debreczy* Imre posta- és táviráda-főnök kalauzolták, szakszerű felvilágosításokkal szolgálva a minden iránt érdeklődő főpapnak. Sorba megtekintette a magas vendég a géptermet, a Hughes-termet, a központi telefon-hivatalt, a postahivatalt. Különösen érdekelte a Hughes-féle táviró-gép, ez a valóban szeniális találmány, melynek szerkezetét pár szóval *Csatth* Béla hivatalnok magyarázta meg. A gép működését is bemutatták a püspöknek, a következőket táviratozva neki helyből helybe:

„Legyen üdvözölve nálunk *Eminenciád*, szívből köszönjük magas látogatását.”

A papírszalagot a bibornok leszakította és eltette. Látogatása majdnem egy óráig tartott s mintán a látottak fölött teljes megelégedését nyilvánította, megköszönte kalauzainak udvarias kíséretét s öt órakor *Szemethy* titkárral együtt elhajtattott.

* **Arlejtés a városnál.** Nagyváradi város a vízmű érdekében építendő fenékgátakra, továbbá a színház körüli aszfalt burkolatokra és a kavics szállításra arlejtést tartott tegnap *Komlóssy* József tb. főjegyző elnöklete alatt. A fenékgáthoz szükséges kövek szállítására és annak bedolgozására három pályázat érkezett be. Pályáztak *Incze* Lajos, a ki tetemes 16—35 százalék ráfizetést kért, *Ländler* Ferencz, aki a kövek tonnáját 7, illetve 8 koronáért, a bedolgozást köbméterenkint 3 korona 80 fillérért hajlandó teljesíteni és *Weimann* Béla, aki 3 százalékos leengedéssel pályázott. Ez utóbbi azonban pályázatát még a felbontás előtt visszavonta. Pályázott még a fenékgát építésére *Fogány* Ödön mérnök, de ő nem kőből, hanem betonból készítené a fenékgátat, a melyet nem kellene javítani. A fenékgátak költségvetése

22836 koronára lett meghirdetve. — A színház körüli aszfalt munkákra három pályázat adott be; és pedig a Hazai aszfalt bánya, a Magyar aszfalt részvénytársaság és *Bien* János mező-telegdi gyáros. A legolcsóbb a Hazai aszfalt részvénytársaság ajánlata, a melyben a gyalogjárdát □ méterenkint 7 koronáért, a kocsutatót □ méterenkint 12 koronáért, a bérkocsi megállóhelyeket pedig □ méterenkint 13 koronáért hajlandó elkészíteni. — A kavicsszállításra két pályázat érkezett be, *Szántó* Ferencz és társa, akik a kavicsot a város külterületére köbméterenkint 2 korona 50 fillérért, a hegyi utakra 2 korona 20 fillérért; *Balázs* Mihály és társa ajánlatukban sikterületre a rostált kavicsot köbméterenkint 2 korona 80 fillérért, vegyes kavicsot 2 koronáért; a hegyi utakra vegyes kavicsot köbméterenkint 2 korona 40 fillérért hajlandó szállítani.

* **A párisi diákkongresszusra**, mely aug. 5-én kezdődik, tegnap délután utaztak a magyar diákság kiküldöttei. Huszonöt egyetemi hallgató ment el Budapestről *Ludvig* Rezsőnek, a magyar osztály elnökének vezetésével. A hivatalos ünnepélyen széles nemzeti színű szalagot fognak viselni. A kongresszuson francia nyelven írt könyvet fognak szótosztani, amely ismerteti a magyar diákok életét, a diákegyesületeket és a magyar ifjuság történelmi szereplését.

* **Esterházy** műkincsek *Rothschild*nál. A Dunántúli Hirlap írja: Pápáról kapjuk a következő hírt. A múlt héten a pápai Esterházy-palotában járt a bécsi *Rothschild*. A milliomosnak tetszését különösen megnyerték az Esterházyak által évszázadokon át összegyűjtött műkincsek, antik arany és ezüst tárgyak. Bámulva szemlélte sorra a szebbnél-szebb dolgokat s a kiválóbbaknál hangosan nyilvánította tetszését. Ez még mind jó volna. Hanem az már szomorú dolog, hogy azokat a tárgyakat, melyek leginkább tetszettek *Rothschild*nak, összekapolták s küldötték Bécsbe a *Rothschild* palotába.

* **Angol cenzura.** Valamelyik nagy angol lap kiküldte a tudósítóját Transzvába; ez egy napon a következő táviratot adta fel:

»Hatalmas bűr támadás, ágyúikból gránát-eső állásainkra. Nagy veszteségek tegnap és ma.«

A cenzor pár szót törölt a táviratból s a lap megkapta a következő hadi tudósítást:

»Hatalmas eső tegnap és ma.«

* **A vasúti szerencsétlenség áldozatai.** A nagyváradi gőzmozdonyu közúti vasuton csütörtök reggel történt borzasztó szerencsétlenségről már részletesen írtunk. Az összefüggésnél sulyosan megsérült *Bócz* Jenő mozdonyvizsgáló művezető állapota szerencsére nem fordult rosszabbra. A kórházban a leggondosabb ápolásban részesül. Lába sinek között van s dr. *Rácz* Miksa kezelő-orvosa reméli, hogy az amputálás elkerülhető lesz. A rendőrség részéről *Pataky* Károly rendőrfogalmazó tegnap hallgatta ki *Bócz* Jenőt, a ki teljes nyugodtsággal adta elő a katasztrófát. A közúti vasut igazgatójának kérelmére ment ki a közúti vasut géptelepére, hogy egy ócska gépet felülvizsgáljon. Ennek megtörténtével, mivel kocsit nem kapott, a mozdonyvezető rábeszélésére szállott fel a mozdonyra, hogy az ócska géprezseket kivigye a v. velencei állomásra. A községi iskola mellett látta a veszélyt, hogy nagy sebességgel közeledik feléjük a személyvonat. A tehervonat gépése azonnal fékezett s a tehervonat meg is állott, de a személyvonat nagy sebessége katasztrófát okozott. Hogy a személyvonat mily sebességgel jött, azt mutatja az a körülmény is, hogy az egy személykocsiból álló személyvonat kimozdította állásából a sok-

kal sulyosabb, részben terhelt s 6 kocsiból álló tehervonatot.

A másik sebesült: *Bartha* László járványkórházi fertőtlenítő állapota sokkal sulyosabb. A bordatörésen kívül valószínűleg más belső sérülései is vannak. Allandóan erős láza van s még nem lehetett kihallgatni sem.

* **Honvéd tartalékosok elszállásolása.** A közelgő nagygyakorlat alkalmából a nagyváradi 4-ik honvéd ezredhez tartozó tartalékosokat a jövő héten hívják be. A tartalékosok hatodikán vonulnak be és Ujvároson lesznek elszállásolva, a póttartalékosok pedig tizenkettedikén s ezeket Olasziban helyezik el. Pár napig maradnak így elszállásolva, azután az ezred törzsével együtt indulnak a Pestmegyében tartandó nagygyakorlatra. A lefuvás szeptember tizenkettedikén lesz s tizenhatodikán már szabadságra engedik úgy a tartalékosokat, valamint a két évet kiszolgált honvédeket.

* **Nagyváradi iparosok Párisban.** A kereskedelmi miniszter által adott állami és a nagyváradi ipartestület által megszavazott ösztöndíjasok tegnap este a 11 óra 4 perczkor indult vonattal utaztak fel a fővárosba, a honnét holnap, augusztus hó 5-én reggel indulnak külön vonaton Párisba. Nagyváradról a következők utaztak, mint ösztöndíjasok: *Szabó* Károly műasztalos, *Tátray* Sándor műlakatos, *Máté* László mázólo, *Held* S. József kereskedő, *Vajna* Béla esztergályos, *Szolga* Ferencz kárpitos, *Fuchs* Lipót műórás, *Barza* Antal kárpitos, *Weber* József szobafestő. — Az ösztöndíjasok elutazásáról a kereskedelmi és iparkamara táviratilag értesítette a kereskedelmi minisztert.

* **Meggyilkolt mérnök.** Zagurest határszéli község lakosai felháborító merényletet követtek el egy mérnök ellen, a ki felméréssel foglalkozott a község határában. A község régi földes ura — mint nekünk írják — husz év előtt pert indított a község ellen egy birtokrész elidegenítése miatt. A hosszúra nyújtott per a tavasszal ért véget, még pedig a volt földes ur, *Bohner* Jákó örökösei javára. A megnyert per alapján az örökösök *Brand* József mérnököt vették ki a helyszínre, hogy a per tárgyát képező birtokrészt kimérje. A múlt hétfőn kezdett *Brandt* a munkához s azóta naponkint folytatta a munkáját. Tegnapelőtt éppen azon a területen dolgozott, a melyet a község lakosai elidegenítettek s a tavasszal — bár tudták, hogy az nem az övék — mégis bevetették. A mérnök gyanútlanul dolgozott, a mikor egy csoport ember dorongokkal felfegyverkezve rárohant és a mit sem sejtő mérnököt megtámadta. A mérnök mellé kirendelt napszámosok a mint a tömeget öszrevették, elfutottak és az esetet hírül adták az urasági kastélyban, a honnan rögtön értesítették a csendőrséget. A csendőrség azonnal kivonult a helyszínre s ott találták a szerencsétlen mérnököt haldokolva, mellette összetörve a felmérő eszköze. *Brandt* mérnököt beszállították a kastélyba, ahol pár óra múlva meghalt. A helyszínen megjelent vizsgálóbíró eddig 14 embert tartóztatott le, mint a kik résztvettek *Brandt* meggyilkolásában. A vizsgálat még folyik és előreláthatólag még több letartóztatás is lesz.

* **Hogy védik a német császárt merényletek ellen.** Az *Umberto* király ellen elküvetett merénylet alkalmából érdeklik a közönséget azok az óvintézkedések, a melyekkel az uralkodókat esetleges merényletek ellen igyekeznek megóvni. A német császár például, a ki nagyon haragszik, ha rendőrök alkalmatlankodnak körülötte és a ki tünetőleg jár-kezel szabadon a nép között, sokkal gondosabb őrizet alatt áll, mintsem azt a lát-zat után hinni lehetne. A császár szereti, ha fogata villámgyorsan robog s ezért a kocsisa, a ki cseh ember, egyformán hajtja a lovakat Berlin utcáin vagy egy járattal faszorban. A kocsis hágesója úgy van konstruálva, hogy az abban a pillanatban, a mint az ajtócska becsukódik, leesik és így lehetetlen, hogy valaki a haladó kocsira fölgorhasson. — Mielőtt *Vilmos* császár a palotát elhagyja, min-

dig telefonon értesítik erről előbb a rendőrséget és az utcát tüstént ellepi egy csapat egyenruhás rendőr, azonfelül számos tisztviselő és detektiv keveredik a járó-kelők közé. Egy percczel az udvari kocsi megérkezése előtt az utcát elzárják a forgalom elől. A császár kikocsizása alkalmával rendszerint két detektiv követi kerékpáron a fogatot és a publikum, a mely erről mit sem tud, nagyon csodálkozik azon, hogy a toladó kérvényezőket rendszerint egy-egy kerékpáros egyén fogja el. A legnehezebb természetesen a politikai rendőrség dolga. A nemzetközi rendőri megállapodások értelmében mindenütt erősen megfigyelik a politikai bűnösöket vagy gyannus személyeket és mihelyt eltávozik rendes lakhelyéről, rögtön figyelmeztetik rá azt a rendőrséget, a melynek területére távozott. Ezeket azután a pályaudvaron való megérkezésük pillanatától kezdve szigorú megfigyelés alatt tartják. Különösebb alkalmakkor, különösen idegen uralkodók látogatásánál katonaság is segítségére van a rendőrségnek. Az udvari fogatok mögött ugyanis rendszerint egy csapat katona lovagol, a mely abban a pillanatban, a mint a menet megáll, félkör alakban veszi körül az udvari fogatokat, míg a félkör nyitva maradt részén az udvari kíséret helyezkedik el.

* **Fürdővonatok közlekedése.** A csütörtöki vasuti szerencsétlenség miatt beszüntetett közlekedést a nagyváradi gőzmozdonyu közuti vasuton ma már ismét megnyitják. Az igazgatóság értesítése szerint a Vásár-térről a fürdőkre ma, szombaton reggel 5 óra 45 perccor már közlekedik a vonat s ettől kezdve az összes menetrend szerinti vonatok a rendes időben közlekednek.

* **Osztrák és magyar alattvalók Kinában.** A Gothai Almanach diplomáciai és statisztikai évkönyvében Ausztria-Magyarország a kínai szerződési kikötőkben 5 céggel és 92 személylyel szerepel. A washingtoni Departement of State kimutatása szerint (mely a csi-fui amerikai ügynök összeállítására nyomán készült) 1900. május havában 88 osztrák-magyar alattvaló tartózkodott Kinában és 5 cég működött. Egy harmadik forrás szerint — dr. H. B. levele a Neue Freie Presse egyik júniusi számában — csupán Pekingben 60 osztrák-magyar alattvaló lakott a forradalom kitörésekor. Mindezeket az adatokat összevetve megállapíthatjuk, hogy a 400 millió lakosságú Kinában legfeljebb 150 közös honfitárs tartózkodott ez év elején. Hogy jelenleg hány van életben, azt a legjobb akarral sem tudjuk megmondani. Védelmükre azonban négy hadihajó ment el, közel másfél ezer főnyi legénységgel s ez az expedíció bele kerül legalább egy millió forintba.

* **Életmentő rendőr.** Ez egyszer nem a szárazon, hanem a vízben vívtak elkeseredett harcot egymással egy hordár és egy rendőr. Kiss György rendőr tegnap reggel Budapesten a Ferencz József-híd tájékán czirkált, a mikor észrevette, hogy egy vörössapkás ember föl és alá sétál a hidon. Gyannuja támadt, hogy a vörössapkás ember rosszban törí a fejét, feléje sietett hát. A következő pillanatban a vörössapkás ember a hid korlátján keresztül a Duna hullámai közé vetette magát. — A rendőr utánna ugrott. Nagy harc fejlődött ki a vörössapkás ember és a rendőr között a Duna vizében. Embertünk erővel megakart halni, a rendőr azonban üstökénél megragadta és kiusszott vele a partra. Innen azután a kapitánysághoz vitte, a hol az életunt vörössapkásban Neufeld Samu 438-as számú hordárt ismerték fel. Becsületszavára fogadtatták meg vele, hogy nem fog öngyilkossági kísérletet elkövetni s azután hazabocsájtották. — A derék életmentő rendőrt a parton álló nagy közönség lelkesen megdíjenzte.

* **Eltemetett munkások.** Nagy szerencsétlenség történt e napokban Bánkon, hol egy épület összedülése következtében két ember lelte halálát és több súlyosan megsérült. Milhauzer Lipót és társa gabona kereskedő cég még a tavasszal egy nagyszabású gőzmalom építését kezdték meg. Az épület már tető alatt volt, a mikor a hét elején az épület egyik fala, — melynek alapja a sok esőzés

következtében meglazult, — összeomlott. A bedőlt fal mellett dolgoztak az asztalos munkások, a kik a malom belső berendezését készítették. Éppen reggelinél ültek együtt a munkások, a mikor a nehéz kőfal iszonyu robajjal bedőlt, maga alá temetve 12 munkást, kik közvetlenül a fal mellett reggeliztek. A munkások azonnal hozzá fogtak a mentési munkához, hogy társaikat kiszabadítsák, óriási erőfeszítés után sikerült az eltemetett munkásokat a romok alól kiszabadítani, de valamennyien súlyos sérülést szenvedtek. Botlik Menyhért és Polyánszky András asztalos legények azonban ott haltak meg a romok alatt. Mindkettőnek feje és mellkassa volt szétzúzva. A többi szerencsétlenül járt munkások nagyrésze nyomorék marad egész életére, legtöbbnek karjait és lábait törte a leomlott kőfal. A helyszínen megjelent vizsgálóbíró szakértőket hívott meg a helyszíni szemle megtartásához, hogy ezeknek a véleménye alapján állapítsa meg, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenség miatt.

* **A román zsidók nem mennek.** A romániai bolygó zsidók helyzetében tegnap lényeges változás állott be, amennyiben daczára annak, hogy a segélybizottság 100.000 koronát gyűjtött egybe — a kivándorlók még sem utazhattak tovább, mert az »Alliance« newyorki megbízottja táviratilag arról értesítette a bizottságot, hogy sem az *Egyesült Államok*, sem pedig *Kanada* kormánya nem engedi meg, hogy a kivándorlók ott letelepedhessenek. A segélybizottság negyven személyt ellátva a szükségességekkel utnak indított és pedig *Londonba*, ahol az illetőknek rokonaik és ismerőseik voltak. Most már véglegesen eldöntött dolog, hogy a romániai zsidók nem mehetnek *Kanadába*. És azért vagy *Ausztriába*, vagy valahol másutt alapítanak gyarmatokat az üldözötteknek és az ünnepek elmúltával, holnap este utnak indítják az itt maradtakat is.

Kinai háború.

A pekingi angol követ levele.

Páris, augusztus 3. (Saj. tud. táv.) *Cour-rejoles* tengernagy a tengerészeti miniszterrel egy levélnek a tartalmát közölte, a melyet a pekingi angol követ küldött a takui angol tengernagynak. A levél július 21-én kelt és az európai követségek ellen intézett ismételt támadásokról, a későbbi fegyverszünetről és a követség bekerítéséről ad hírt. Most — mondja a levél — a követek és az európaiak a francia német, angol és orosz követséget tartják megszállva. — Egyfelől az angol követségig, másfelől az amerikai követségig minden romokban hever. Körülöttünk torlaszok vannak. Az aszszonyok és gyermekek mind az angol követségen vannak. Élelmiszereink legfőleg 15 napra vannak még. Az ürthús fogytán van. Halottjaink száma 42. Az orvosok 128 sebesültet kezelnek. A fölmentő csapatoknak a lehető leggyorsabban kell előnyomulniok, ha elejét akarják venni a kínaiak újabb támadásainak. Tegnap vonakodtunk Pekingből Tiencinbe menni. *Cour-rejoles* tengernagy hozzá teszi, hogy nem kapott hírt arról, hogy kivel kötötték a fegyverszünetet. A Peinhangba menekült európaiakról sem kapott hírt.

Amerika készül.

San Francisco, aug. 3. (Saját tud. táv.) A Neade csapatszallítóhajó 1000 emberrel, köztük nagy szakasz lovassággal Takuba ment.

Uj ellenséges parancsnok.

London aug. 3. (Saját tud. távirata.) A »Times« jelenti Sanghaiból tegnapi kelttel: Kínai körökben híre jár, hogy Li-Ping-Heng-et, a ki Pekingbe érkezett Junglu csapatainak másodparancsnokává nevezték ki. *Az új parancsnok határo-*

zotta ellensége az idegeneknek. — Li-Hung-Csang július 31-én császári rendeletet kapott, a melyekben újra megparancsolják neki, hogy Északra utazzék. Helyzete napról-napra bajosabb. A Dally Express-nek jelenti Sanghaiból, hogy a francia csapatok megszállták a Jünen tartományban levő Mongce várost.

Az angol alsóház ülése.

London, augusztus 3. (Saj. tud. táv.) Az alsóház tegnapi ülésén a külügyi hivatal költségvetésének tárgyalása során *Brodrick* parlamenti államtitkár azt mondta, hogy Kinában ma már úgy állnak a dolgok, hogy itéletet mondhatunk a helyzetről. A parancsnokok együttműködése nem szakadt meg. A válságot nem becsülik érdeme szerint. A hatalmasságok és Angliában is néhány ember azt hiszi, hogy Kína leterített kolosszus, a melyet föl lehet darabolni. A legutóbbi események megmutatták Kína nagyságát és védelmi erejét. A szónok reméli, hogy a mostani zavargások egyik gyakorlati eredménye az lesz, hogy a többi hatalmasságok épp úgy, mint Anglia nem akarják majd siettetni Kína földarabolását. Kénytelenek leszünk a többi hatalmassággal együtt mindent elkövetni a követségek fölmentésére. A kormány azonkívül el van tőkélve arra, hogy Sanghait megvédi, bármi történik is. Minden kérdést, a mely Kína fölcsztására vonatkozik, ellenzünk és nem hiszszük, hogy a többi hatalmasság másképp vélekedik erről a kérdésről. Azoknak, a kik esetleg másképp vélekednek, üdvös leczke volt, a mi legutóbb történt. *A kínai kormánynak Kína kormánjának és kínáinak kell lennie.* A kártérítést azokra kell hárítani, kik leginkább felelősek a zavargásokért. A hatalmasságok operációjának vannak határai, tehát a kormány nem kötheti meg kezeit most teendő nyilatkozattal.

A tanácskozás további folyamán Grey elismerte, hogy a kínai eseményeket nem lehet most behatóan megvizsgálni, de kiemeli, hogy megkönnyebbülést érezne mindenki ha tudná, mit találnak a szövetséges csapatok Pekingben, ha az előnyomulás sikerül. A kártérítés kérdése nagyon nehéz. Reméli azonban, hogy nincs szó területi kártérítésről, hanem inkább pénzbeli kártérítésről, melynek azonban igen nagy kell lennie, hogy céljának megfeleljen, Anglia legközelebbi feladata, hogy megállapítsa, hogy a kínai főhivatalnokok közül kit terhel a felelősség és azután gondoskodik róla, hogy ezek személyesen lakoljanak. A szónok reméli, hogy a sok zavargás után jobb kormányt fog kapni a kínai birodalom. Kínai kormányt alakítani, nem lehet Angliának vagy valamely más hatalomnak a feladata. Ez a kínaiak dolga. Reméli, hogy a kormány tartózkodni fog területfoglalástól, hogy a többi hatalmasság is így fog majd gondolkodni, hogy a legutóbbi napok tanulságait fontolóra veszik és hogy a hatalmasságok nem fogják többé Kínát magára hagyni.

Több szónok fejtegetéseire azt válaszolja *Brodrich* parlamenti államtitkár, hogy az Oroszországnak átengedett terület teljesen koreai területen van és hogy a több nemzet előjogait ez a koncesszió nem érinti. Az angol kormánynak tehát nincs oka arra, hogy beleavatkozzék a dologba. A mi a kínai helyzetet illeti, arra nézve azt mondja a szónok, hogy a mostaninál nem lehetett kedvezőlenebb időpontot választani ennek a kérdésnek a szönyegre hozatalára. De az mégis megalázó dolog, hogy Pekingben 200 angol hetek óta kéri, hogy mentsek föl és ez még most sem történt meg. Amennyire a kormány a helyzetet megítéli képes, a különböző csapatok parancsnokainak operációja semmiféle bajjal nem jár és kése delmet nem okozott. Másfelől szembe kell szálania a szónoknak *Bartlett*nek azzal az állításával, hogy a kormány későn szólította föl Japánt, hogy csapatokat küldjön Kinába. Kezdetől fogva — mondja a szónok — nemcsak példánkkal, hanem saját csapataink kiküldésével és Japán pénzbeli támogatására nézve tett ajánlatunkkal azt a meggyőződést igyekeztünk ébreszteni, hogy Peking fölmentésére annyi csapatot kell Tiencinbe küldeni, amennyit csak

lehet. A kormány soha sem kicsinylette a válságot és semmiféle akcióval nem sietette. — Kétségtelen, hogy egyes hatalmak és Angliában is néhány ember úgy vélekedik, hogy Kína egy megdöntött kolosszus, a melyet szét lehet darabolni. A legutóbbi események azonban megmutatták, mennyire tévednek Kína védelmi erejének megítélésén.

Az alsóház azután elfogadta a fegyver-kiviteli tilalomról szóló törvényjavaslatot.

Igazságszolgáltatás.

Végrehajtás levétköztetéssel.

Ezelőtt egy évvel történt a különös eset, a melyet még nem igen lehetett hallani az országban.

Megekszekválnak egy embert, holmi tartozásért s nehogy valamit elrejtessen ami talán végrehajtható volna, levétköztetik a szegény embert s kikutatják a ruháját, hátha találnak benne valamit, ami dobra kerülhet. És ezt nem holmi paraszt kisbíró, vagy más, a törvényekkel nem ismerős emberek, hanem törvénytudó emberek tették, esendőri assistencia mellett.

A törvényszék tegnap már másodszorban foglalkozott ezzel az ügygyel.

A tárgyalásról a következőket írjuk:

Tari (Tarsoly) István okányi lakos jómódu ember volt régebben, de a különféle bajok anyagilag tönkre tették. Ahoz nyult, a mi ma már a legtöbb embernek a mentési kísérlete. Kölcsönt vett fel a »Sárréti Takarékpénztár«-ból.

Mikor azonban fizetni kellett volna, nem volt miből.

Ebből per lett s Tari ellen elrendelték a végrehajtást.

A pénzüntézet ügyvédje *Hadházy* Kálmán szállott ki Nagyszalontáról Okányba, *Kálnoky* Mihály bírósági végrehajtóval, hogy a követelést behajtsák.

Ezek az urak megakarták czáfolni azon igazságot, hogy nem lehet onnan venni, ahol nincs s két esendőrt is vettek igénybe, hogy annál nyomatékosabb legyen az eljárás.

Mivel Tari István még a csendőrtök láttára sem volt képes semmi fedezetet előteremteni a tartozás fejében, gondoltak egyet s az adóst teljesen levétköztették s a ruháját összekeresgálték, hátha eldugva ráakadnának egy pár ropogós bankóra.

Hiába tiltakozott a szegény ember az eljárás ellen, nem volt kegyelem.

A brutális és törvénytelen eljárást azonban a szegény ember feljelentette s így került az ügy a büntető bíróság elé.

Ez évi június hó 21-én már tárgyalta ezt az ügyet a nagyvárad kir. törvényszék, azonban a csendőrtök kihallgatásának indokából elhalasztották a tárgyalást.

Tegnap tárgyalta újból a kir. törvényszék az ügyet, *Nagy* József bíró elnöklete alatt; *Grámm* Sándor és *Dorgó* Gábor szavazó bírák, dr. *Nagy* Géza kir. ügyész voltak még a tanácsban.

A már előzőleg kihallgatott tanúk és a csendőrtök vallomása sok tekintetben ellenkezik.

A tanúk többsége azonban azt igazolta, hogy a levétköztetést nem *Kálnoky* Mihály végrehajtó, hanem *Hadházy* Kálmán ügyvéd parancsolta.

Éppen ez okból dr. *Nagy* Géza királyi ügyész elejtette a vádat *Kálnoky* Mihály végrehajtó ellenében.

A kir. törvényszék az ügyész indítványára a végrehajtó ellen az eljárást beszüntette. Had-

házy Kálmán ügyvédre vonatkozólag pedig elbirálás végett átteszik az összes iratokat a kir. ügyészséghez.

A vaspálya felelőssége szállítási késedelem esetében. A nagyvárad kir. Itélőtábla, mint felülvizsgáló bíróság, legutóbb hozott G. 76—899. számú ítéletével döntőleg kimondta, hogy a berni egyezmény 44. cikkében s illetőleg a vasuti üzletszabályzat 90. §-a (2) tételének 2. pontjában, a szállítási késedelemről eredő igény bejelentésére meghatározott hét nap nem az áru megvámoltatása után történt átvételétől, hanem ama naptól számítandó, melyen a vasut az árut kiszolgáltatta s az igény kellő időben bejelentettnek és a kár megállapítására alkalmas alapnak csak akkor tekinthető, ha az az említett naptól számítandó 7 nap alatt a fuvarozónak tudomására jut, mert azoknak a jogcselekményeknek, amelyek bejelentés által teljesítendő jogi hatály általában csak abban az esetben tulajdonítható, ha az a félnek, vagy hatóságnak, a kinél és ahol a bejelentést meg kell tenni, azon az időtartamon belül jut tudomására, mely időtartam alatt a bejelentés megteendő. Ebből okszerűen következik, hogy a bejelentésnek a megszabott határidő utolsó napján annál kell lenni, hol a bejelentés teljesítendő.

Elégtétel és párbaj. Érdekes ítéletet hozott tegnap a budapesti járásbíró egy lovasgias affér alkalmából. Az ügy előzményei valamelyik körüti vendéglőben játszódtak le. Az étterem egyik asztalánál *Ganter* Tivadar fővárosi tanár ült, egy szomszédos asztalnál pedig hárman borozgattak: *Niczky* Rikárd szekerész-főhadnagy, *Blaschnek* L. H. tartalékos hadnagy és *Pók* Dezső gyógyszerész-segéd. A tanárnak nem tetszett *Pók* viselkedése s elhagyván helyét, feléje szólt:

— Lausbub!

Másnap a gyógyszerész elküldte volt asztaltársait *Ganter*hez, hogy kérjenek tőle elégtételt. A segédek nem találták a tanárt otthon, mire a főhadnagy levelet hagyott hátra, értesítvén a tanárt eljárásuk czéljáról. *Ganter* nem küldött segédeket a kijelölt helyre, mire *Niczky* és *Blaschnek* újból felkeresték s tudatták vele ezuttal személyesen, hogy mi járatban vannak.

— Én nem párbajozok, — felelte *Ganter* — hanem ellenkezőleg, majd feljelentem azt az urat.

Igy is cselekedett. Feljelentette *Pók* Dezsőt párviadalra kihívás vétsége miatt. A panaszt tegnap tárgyalta dr. *Schmidt* Albin bíró, a ki legelőbb a panaszt hallgatta ki. Ez beismerve, hogy »lausbub«-nak nevezte *Pók*ot s hogy a segédek levélét is megkapta.

— Feleségem elájult a levél elolvastára s szivgörcsös nő lévén, hosszabb ideig betegeskedett. Ez is egyik oka volt, hogy a párbajt nem fogadtam el.

Bíró: A levélben fegyveres elégtételt kértek a segédek?

— Nem; csupán — elégtételt.

— Kívánja a vádlott megbüntetését?

— Ma már nem kívánom.

A vádlott, *Pók* Dezső is elmondván az előzményeket, kijelentette, hogy ő nem feltétlenül párbajt akart.

Bíró: Hanem? Mily utasítást adott a segédeknek?

— Csak annyit mondtam: kérjenek elégtételt.

A tárgyalást vezető bíró most *Niczky* főhadnagyot, aki az egyik segéd volt s a provokáló levelet is írta, hallgatta ki. Ez a tanu kereken kijelentette, hogy ő párbajt akart.

Bíró: Tehát egyenesen fegyveres elégtételt?

— Igen.

— És miért?

— Mert én, mint katonatiszt, csakis ilyen

ulon tartottam az ügyet rendbe hozhatónak. A bíró, miután újból meggyőződött arról, hogy a levélben is csak »elégtétel adásról« volt szó, *Pók*ot a párviadalra hívás vádjá alól felmentette. Így ítélte, — a megokolás szerint, a főhadnagy vallomása ellenére is, mert — ugy-

mond — a bíróság nem vehette ítélete alapjául a katona felfogást, hanem csak azt tekintette: mi volt az inkriminált levélben és minő utasítást adott segédeknek a sértett fél? Mint-hogy pedig ezek mindegyike csakis »elégtétel«-ről s nem »fegyveres« elégtételről szól, felmentő ítéletet kellett hozni.

Az ítéletet dr. *Szekely* királyi ügyési megbízott is megnyugvással fogadta, noha előbb a vádat fentartotta volt.

A nagyvárad kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Dobosfy* Alajos.

2226 Aradi Takarékpénztár — Mikló Vilmos és fia — helyben hagyva.

2229 Janky Lajos — Andrányi Kálmán utóda — helyben hagyva.

2090 I. Magyar Általános Biztosító Társaság — Muckenhaupt József — helyben hagyva.

2091 I. Magyar Általános Biztosító Társaság — Muckenhaupt József — helyben hagyva.

2092 I. Magyar Általános Biztosító Társaság — Muckenhaupt József — rendelet.

2093 Klein M. és fia czég. — Muckenhaupt József — helyben hagyva.

2079 Rosenbaum J. és fia czég. — Friedmann József — helyben hagyva.

2188 Magyar Leó — Merkadó testvérek és társa — megváltoztatva.

2213 Dr. Hauser Mór — Győri József — helyben hagyva.

2228 Oesterr. Central Boda Bank — gr. Lubinszky Szimeon — megváltoztatva.

2293 Viktória Takarékpénztár — Blázs Szimeon — megváltoztatva.

Előadó: *Czvek* Kálmán.

621 Józsa Petru és társa — Bienenstok Jakab — rendelet.

770 Aradi Polgári Takarékpénztár — Pillán György és neje — rendelet.

1592 Nagyvárad Gazd. és Iparbank — Horváth Gergely — rendelet.

1699 Renfeld Bernát — Sándor István és neje — rendelet.

1937 Magyar Ágnes és társa — Csapó Mihály társa — rendelet.

1939 Plesz Sámuel és társa — Balz Tódor — helyben hagyva.

1963 Tiszaföldvári Takarékpénztár — Kállay Sándor és neje — rendelet.

1240 Békés Szent Andrási Takarékpénztár — Gonda Pál — rendelet.

1626 Nagyvárad Gör. Kath. Káptalan — Papp Antal — helyben hagyva.

1971 Burz Amegiszie — Purlán Anna — helyben hagyva.

1991 I. Aradi Takarékpénztár — Pospischl Gusztávné — helyben hagyva.

1992 Striffer József — Striffer János és neje — helyben hagyva.

2015 Stanczin Zsófia — Szabó Manaszie — helyben hagyva.

2327 Paskesz Jakab — Papp János — helyben hagyva.

IRODALOM.

A szociális kérdés hajdan és most. Irta dr. *Verus*. II kötet. *A keresztény társadalom programja.* Nagy 8-rét alak 322 lap. Ára füzve 4 korona, kötve 5 korona.

1899 év őszén a fenti czim alatt megjelent mű első kötetét kitüntetéssel fogadta a katolikus világ. A kath. sajtó is nagyon behatóan foglalkozott a rendkívül érdekesen megírt művel, a melyet, mint a nemzetközi istentagadó szociálizmus elleni fegyvert ajánlották olvasóiknak.

A második kötet, mely a XIX. század katolicizmusával, a modern állam és annak tarthatatlanságával, az iskolakérdés és a munkás-kérdéssel foglalkozik, szintén igen alaposan és nagy készütséggel van írva. Szerző igen jól választotta meg a témákat, melyekről írni hálás dolog, de jól és katolikus szellemben írni ne-

höz feladat, amelyet azonban dr. Verus remekül oldott meg. A mű tartalmából, mely 20 fejezetre van osztva, közöljük a következő érdekesebb fejezetek címzeit: A XIX. század és a katholicizmus. A XIX. század modern állama. A kereszténység államtana. A modern kor házassági köteléke. Az iskolakérdés. Az agrár-osztály bajai és azok orvoslása. A munkás védtörvény. A munkabér égető kérdése. A munkásbiztosítás. A kisipar válsága és rendezése. A pénz hatalma. A sajtó hatalma. A philosemitizmus és antisemitizmus vagyis a zsidókérdés. A legszegényebb osztály és az állam stb. A mű harmadik és befejező kötete sajtó alatt van s f. év szeptember hó elején jelen meg. A könyv kapható a Szent Gellért kath. műintézet könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII. Práter-u. 44.) Az összeg előzetes beküldése után a szállítás bérmentes.

Magyarország és a zsidóság. *Petrás-sevich* Géza fővárosi hírlapíró ily című nagy-szabású munkájának immár megjelent a második kiadása. Irodalmunkban valóban ritka jelenség, ha egy tudományos színvonalon álló műből rövid idő alatt új kiadást kell rendezni. A második kiadás ára is csak 3 korona. Kapható a Szent Gellért katolikus műintézet könyvkiadóhivatalában, Budapesten, (VIII. Práter-utca 44.) nemkülönben minden hazai könyvkereskedésben.

TANUGY.

Megnyílt óvoda. Egy hónapig szünet volt *Vajna* Gizella kispereczes-utcai óvodájában, augusztus elsején azonban az apró nebulók zajongása, éneke töltötte be az óvoda helyiségét. A beiratások bármikor eszközölhetők az óvoda helyiségében.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Franziából fordította: K-6.

II.

— Nem figyeltem arra, de mégis úgy emlékszem, hogy mikor bejöttünk, még sötét volt és Ledoux ur gyújtott gyertyát.

— Hány órákor ment el ön?

— Fél kilenczkor.

— Kikisérte önt a jegyző?

— Igen, eddig a kis ajtóig s most már emlékszem, hogy gyertyát tartott a kezében.

— Ezt? kérdezte a bíró, felmutatva a sárgaréz gyertyatartót.

— Azt hiszem, igen.

— S miután önt elhagyta, visszatért az irodába?

— Igen, uram.

— Miről beszélgettek önök itt az irodában?

— De uram, mégis azt hiszem...

— A vizsgálat érdekében tettem ezt a kérdést.

— Ledoux urral való beszélgetésünk teljesen magánjellegű volt s nem tudom, vajjon köteles vagyok-e...

— Mindenek előtt köteles az én kérdéseimre felelni.

— De ez a kérdés nem tartozik a dologhoz s megbocsásson bíró ur, de nem tudom elképzelni...

— Egyedül engem illet meg, hogy megítéljem, vajjon a kérdés a tárgyhöz illik-e. Okvetlenül tudnom kell Ledoux urral való utolsó beszélgetésének tárgyát.

Jakab meg habozott, azután halkan szólt:

— Megkértem Ledoux ur... leányának a kezét.

— Erős ellenzésre talált?

Jakab nem felelt, a bíró folytatta.

— Mikor innen eltávozott, havá ment?

— Haza a »Merész Kakas«-ba.

— És reggelig nem távozott el többé?

Pillanatnyi csend állott be. Jakab kissé elsápadt és gondolkozni látszott. Majd tompa hangon felelt:

— Nem, uram.

— Köszönöm, most egyelőre elég lesz, de ne távozzék el a házból, kérem szükségünk lehet önre.

Jakab kiment. Boislevent gondolkodott egy darabig azután odaszólitotta az egyik csendőrt.

— Menjen el a »Merész Kakasba« és tudja meg, hogy melyik alkalmazott látta Dubreuil urat hazameni, azt vezesse ide.

Ezt halva a békebíró felkiáltott. Azután a Boisleventhez lépe szólt:

— Csak nem gyanusítja ön Dubreuil Jakabot?

— Még nem, felelt a vizsgálóbíró nyomatékkal.

Mialatt a csendőr visszaérkezését várták, Boislevent hátul összefont karokkal, lehajtott fővel, mély gondolatokba merülve sétált fel s alá az irodában. Rövid idő múlva visszajött a csendőr a szálloda egyik szolgádjával.

— Jöjjön közelebb, szólt a vizsgálóbíró és feleljen pontosan arra a mit kérdezek. Maga ismeri Dubreuil urat; hány órákor ment ő haza tegnap?

— Ugy kilencz óra felé, már tudniilik először.

— Hogyan, először? Talán ismét elment hazulról?

— Igen, tizenegy óra tájban, de nem tudom pontosan, mert egy kicsit szundikáltam. Háromnegyed egykor jött haza, ezt biztosan tudom, mert éppen az egyet ütötte, mikor lefeküdtem.

— Láthatta ő magát, mikor hazajött?

— Nem, bíró ur. A kapu mindig nyitva van nem kell csengetni. Ő nem láthatott engem, mert sötét volt a szobámban, de én őt egészen jól láttam, mert megállott a lépcsőházban a lámpa alatt és körülnézett, mintha keresett volna valamit.

— Nem vett rajta észre semmi különösöt?

— De igen. Olyan... ijesztően nézett ki, a ruhája csupa piszkos volt és némely helyt olyan fehér mintha meszet kentek volna hozzá.

— Tehát bizonyos abban, hogy Dubreuil ur tegnap háromnegyed egykor sáros ruhában tért haza?

(Folyt. köv.)

Merénylet a perzsa sah ellen.

Páris, augusztus 3. (Saját tud. távirata.)

Azt az embert, a ki tegnap merényletet kísérelt meg a perzsa sah ellen, este 7 óra tájban a rendőrség fogházába vitték. A merénylő úgy viselkedett, mint a ki nincs tudatában helyzetének. A merénylőt a Santé-fogházba vitték. Fehérneműjébe C. M. betűk vannak varrva. Állítólag több kérdésre ez volt a felelete:

— Szám nem akarja kimondani, a mit kezem tenni akart.

Ebből azt következtetik, hogy csakugyan merényletet akart elkövetni. A miniszterek és a diplomáciai testület tagjai ma leadták névjegyüket az uralkodók palotájában. A palotát szigorúan őrzik.

Páris, aug. 3. (Saját tud. távirata.)

Valles vizsgálóbíró tegnap este több tanut hallgatott ki, köztük *Villerme* rendőrfelügyelőt és *Massy* festőt. Az utóbbi látta a merénylőt az uralkodók palotája előtt és hallotta, a mint lábával toppantva türelmetlenül mondta:

— De soká tart!

Egy másik ember, a ki a merénylő társaságában volt, erre kihuzta óráját és azt mondta:

— Már 9 óra van. A sah nemsokára kikocsizik.

A merénylő nem akar ügyvédet. Ételet sem fogad el.

Páris, aug. 3. (Saját tud. távirata.)

A merénylő kilétét eddig nem sikerült kinyomozni. Az eddigi tanuvallomásokból azt következtetik, hogy a merénylőnek czinkostársai vannak, a kik a merényletnek tanúi voltak s a kik közül az egyik kiakarta őt szabadítani. A helyettes államügyész egy újságíró előtt állítólag azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az uralkodók elleni összeesküvés van a dologban és hogy a tegnapi merénylet összefügg a monzai merénylettel. A sah környezete őrlitnek tartja a merénylőt. A sah európai látogatásának programján a merénylet semmit sem fog változtatni A sah maga táviratozta meg a merénylet híreit Teheranba.

Páris, aug. 3. (Saját tud. táv.)

A *Petit Parisien* jelenti: A levél alá, a mely a perzsa saht értesítette, hogy az merénylet készül ellene, *Angelo Berthelozzi* név volt írva. A levélben az állott, hogy anarkisták, akik Nápolyban, Riazza Medina 5. sz. alatt gyűlést tartottak, Brescinek egy barátját a sah meggyilkolására szemelték ki.

Páris, aug. 2. (Saját tud. távirata.)

A perzsa sah délután 4 órákor érkezett vissza Párisba. *Loubet* elnök azonnal meglátogatta. A látogatás öt percig tartott és nagyon szívélyes volt. A rendőrbiztos előtt néhány ember kijelentette, hogy láttak egy embert, a ki a merénylővel beszélt és a merénylet pillanatában elszökött.

Páris, aug. 3. (Saját tud. távirata.)

A rendőrség azon meggyőződésben van, hogy a perzsa sah elleni merénylet összefüggésben van a monzai gyilkossággal. A merénylőt *Francois Salsonnak* hívják. 1894-ben anarchista üzelmek miatt nyolcz hónapot, 1899-ben gyilkossági kísérletért kilencz hónapot kapott.

TAVIRATOK.

Merénylet egy herceg ellen.

Róma, aug. 3 (Saj. tud. távirata.)

Ismét merénylet hírére hozza a táviró Nápolyban *Odescalchi* herceg dúsgazdag földesur ellen merényletet követtek el.

Milanó, aug. 3. (Saját. tud. táv.)

Az anarchisták merényletet követtek el ma itt *Odescalchi* Boldizsár ellen. *Sulyosan megsebesítették*. Az *Odescalchi* magyar mágnások is.

Felrobbant pincze.

Budapest, aug. 2. (Saját tud. táv.)

Ma alkonyatkor a Károly-körut 5. számú házban *Schneller* fűszerkereskedő pinczejében nagy benzin robbanás volt. Különféle rémhírek terjedtek el a városban, tiz halottról beszéltek. *Kocski János* és *Fleiner József* szolgák vigyázatlansága okozta a veszedelmet, mert gyufát gyújtottak. *Mindkettőt darabokra tépte a robbanás*. Többen megsebesültek.

Uj hajó járat.

Bécs, augusztus 3. (Saj. tud. táv.)

A *Saida* osztrák-magyar hadihajó Messinába szóló postáját a bécsi I. és a trieszti I. postahivatal e hó 3-ától 7-ig bezárólag naponta reggel 7 óra 45 perczkor illetőleg délután 4 óra 35 perczkor indítja el.

Loubet és Apponyi.

Páris, aug. 3. (Saját tud. távirata.)
Loubet köztársasági elnök és felesége ma fogadták az interparlamentáris konferencia tagjait. A jelen voltak között volt Apponyi Albert, gróf is, kivel az elnök hosszabb ideig társalgott.

KÖZGAZDASÁG.

Lisztharmat ellen biztos és könnyebben elő állítható, e mellett legolcsóbb és egyszerű permetezéssel alkalmazható: 1 liter hamu 2 l. vízzel — 5 deka mosó szappan hozzá-tételével — felforraltva, leülepedés után — a higja letöltve, ezzel a lisztharmatos szőlőt kell a rendes permetező géppel permetezni. 2-3 nap múlva a lisztharmat mintegy fekete korpává válna lehull és minden nyoma eltűnt.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899 július hó 31-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.20—12.80. Kétszeres buza 11.20—10.60. Rozs 11.40—10.80. Arpa 11.20—9.60. Zab 9.40—9.—. Tengeri: 13.—, 12.60. Borsó 34.—. Lenese 36.—. Bab 14.40. Köles-kása 25.50. Burgonya 8.—. 100 kiló lángliszt 25.50. zsemlyelisz 24.50. fehérkenyér liszt 23.50, barnakenyér liszt 20.50. széna fuvarral 4.—, szalma 1.— Szalonna 106.—, 6 kiló zsup-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. búkkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahús —96, üntött gyertya —86. Lámpaolaj —82. 1 liter ó-bor 1.20. Uj-bor

—80. Pálinka —72, Szilva-pálinka 1.80. Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21.50, nyers fagyú —48. olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 64.—, új bor 42.—, mész 2.10, kemény faszén 3.50, puha faszén 3.—, kendermag 24.—. köles 16.—. repce 24.—, dió 56.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 1.12, sertéshus 1.—4, juh-hus 64, veres hagyma 18, fog-hagyma 36, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 18. Egy liter kőolaj 40, mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1899. évi július hó 31-ről. Tiszta buza körülbelül 1600 hltr, kétszeres buza 400 hltr, rozs 600 hltr, arpa 630 hkl. zab 350 hltr, tengeri 250 hltr, burgonya 300 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 110 drb, félhizott 180, sovány 240, süldő 400, malac: 680, hizott marha 22, jármag 570 fejős tehén 280, borju 260, bivaly 17, juh és kecske 50, ló 600.

Marha ártáblázat 1899. július hó 31-ről. Egy pár első rendű jármag 650—720, egy pár másodrendű jármag 500—640, egy pár harmadrendű jármag 280—480, 1 drb fejős tehén 100—250. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 156—236. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 124—190. 2 drb. veres borju 24—50, 1 drb. fél éves borju 38—48, 1 drb egy éves borju 50—78, két éves borju 72—176. 1 drb hizott sertés 86—140, 3pár fél éves 28—38, 1 pár egy éves sertés, 40—68, 1 pár két éves sertés 64—128. 1 drb igás ló 160—320, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 28—36. 1 pár bojubőr 10—20, 1 pár lóbor 8—22.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, aug. 3.	
Osztrák hitel	667.—
Magyar hitel	690.—
Allamvasut	665.—
Rimamurányi	518.—
Magyar jelzalog	426.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, aug. 3.	
Buza októberre	7.60
Buza júniusra	7.93
Tengeri	6.80
Rozs okt.	6.80
Zab okt.	5.28
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. aug. 3-án.

Magyar aranyjárdék 4%	96.25
Magyar koronajárdék	90.75
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/10%	100.50
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2/10%	99.60
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	91.—
Italméresi jog megváltási kötvény	98.10
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	158.—
Tiszszabályozás szegedi sorsjegyek kölcson	139.—
Osztrák járdék papírban	97.30
Osztrák járdék ezüstben	97.—
Osztrák járdék aranyban	96.25
Osztrák korona járdék	96.75
Osztrák államsorsjegyek	183.75
Osztrák magyar bankrészevény	17.20
Magyar hitelbankrészevény	688.—
Osztrák hitelintézet részevény	667.—
Párisi vista	96.60
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	19.34
Németbirodalmi márka	118.45
London vista	243.—
20 márkás arany	28.67

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1900. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.													
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.				
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	—	—	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08				
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	—	Jegenye >	—	6 11	7 59	1 14	7 16	—	—	—	—	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41				
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	—	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 55	12 20	—	—	—	Érmihályfalva érk.	6 35	3 57	—	1 —	4 58	—				
Szolnok >	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	—	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	—	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
P.-Ladány >	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 45	1 33	5 58	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
M.-Peterd >	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad érk.	7 16	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
M.-Keresztes >	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Bors >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-Keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	—	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	—	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	—	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 53	4 16	3 49	Szolnok >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Jegenye >	3 15	7 49	9 33	5 01	—	5 34	Rákos >	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 40	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.										
Nagyvárad—Szeged.							Szeged—Nagyvárad.							Nagyvárad—Arad.							Arad—Nagyvárad.						
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	11 31	10 54			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Less >	10 48	5 01	7 40	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Gyula >	7 27	3 05	5 26			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Sarkad >	7 47	3 27	5 56			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 56	3 39	6 10	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Kötegyán >	7 56	3 39	6 10			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 44	10 01	Szalonta >	8 23	4 10	6 47			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Cséffa >	8 42	4 34	7 18			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5 —	7 51			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Orosháza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Kétegyháza >	2 54	7 45	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 61			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Arad érd.	3 55	8 48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31			Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31											Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.				

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.